

Sağlık Hizmetlerinin Finansmanı

Doç.Dr. Çağdaş Erkan AKYÜREK

Sağlık Hizmetlerinin Finansmanı

- ✓ Planlamanın temelinde kıt kaynaklar ile sonsuz sağlık hizmeti ihtiyaçları arasındaki ikilem yatmaktadır.
- ✓ Planlamacının sorumluluklarından biri de kaynak miktarını artırmanın yollarını aramaktır.
- ✓ Pek çok ülkede sağlık hizmetlerinin finansmanı ağırlıklı olarak vergi gelirleri ile sosyal sigortaya bağlı biçimde gerçekleştirilmektedir.
- ✓ Ancak günümüzde pek çok nedenden ötürü hükümetler alternatif finansman mekanizmalarının arayışına girişmiştir.

Bağlam

Çeşitli nedenlerle ülkeler sağlık hizmeti harcamalarını farklı finansman mekanizması karmalarıyla karşılamaktadır. Bu sebepleri şöyle sınıflandırılabilir:

- Tarihsel nedenler
- Ekonomik yapı
- İdeoloji
- Uluslararası baskılar

Belirli bir ülkede sayılan faktörlerin bileşimi o ülkenin finansman karmasını oluşturmaktadır.

Efektif kaynak miktarını artırmak için strateji alternatifleri

- ✓ Teknik verimliliği artırmak
- ✓ Sağlık sektörü kapsamında kaynakların yeniden dağıtımı
- ✓ Diğer sektörlerden sağlık sektörüne yönelik olarak kaynakların yeniden dağıtımı

Teknik verimliliği artırmak

Mevcut sınırlar içerisinde kalarak efektif durumdaki kaynakların artırmanın bir yolu, mevcut hizmetlerde teknik verimliliğin artırılmasıdır.

Bunu yapabilmek için önerilen bazı teknik ve politikalar şunlardır:

- Değerlendirme
- Bilgi paylaşımı
- Hizmet satın alma
- Yönetimde klinisyenlere yer verme

Sağlık sektöründe kaynakların yeniden dağıtımı

- İkinci yaklaşım ise, sağlık sektörü bünyesinde tahsis verimliliğini artırmaktır.
- Farklı sağlık problemleri arasında kaynakların dağılımındaki dengesizlikler, sektör içerisinde tahsis verimliliğinin geliştirilmesi adına fırsat niteliği taşımaktadır.

Kaynakların sektörler arasında yeniden dağıtımı

- Hükümetler için üçüncü seçenek ise, diğer sektörlerden ödün vermek pahasına yeni finansman mekanizmaları olmaksızın sağlık sektörüne yüksek öncelik vermektir.
- Sağlık sektörüne ayrılacak kaynak miktarı açıkça bir politik karardır ve ülkenin genel sosyal ve ekonomik ihtiyaçları göz önünde bulundurularak alınmalıdır.

Finansman sisteminin seçiminde başvurulabilecek kriterler

- Sisteminin finansal kapasitesi ve kullanım kolaylığı
- Gelir elde etme yeteneđi
- Sağlık hizmetleri arzı üzerindeki etkileri
- Eşitliği de kapsayacak şekilde talep tarafındaki etkileri
- Karar verme süreçlerine katılım
- Sağlığın geliştirilmesi

Sağlık hizmetlerinin finansmanında alternatif yaklaşımlar

Temel yaklaşımlar şunlardır:

- ✓ Hizmet başına ödeme ve özel sigorta
- ✓ Vergi gelirleri ve sosyal sigorta
- ✓ Toplum finansmanı
- ✓ Dış krediler ve hibeler

Planlama ve Finansman

- Planlama süreci içerisinde, hangi finansman sisteminin açıkça dikkate alınacağına temel nokta durum analizi aşamasıdır.
- Bu noktada mevcut finansal durumun ve mevcut düzenlemeler ışığında gelecekte izlemeye yatkın olduğu seyrin değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

Planlama ve Finansman

- Genel olarak, en iyi finansman mekanizması diye bir seçenek yoktur.
- Bu nedenle kriterler arasında seçimlerin yapılması kaçınılmazdır.

Kaynak

- Green, A. (2007) «An Introduction to Health Planning for Developing Health Systems», Oxford University Press, 3rd Ed.